

Indtryk fra Finland

Af bestyrelsesformand Jørgen Skeel

Generalforsamlingen i CESPU blev afholdt i Finland den 9.-11. september 2013. Udover selve generalforsamlingen indeholdt programmet også besøg hos; 1) en kartoffelavler, 2) Finlands største kartoffelmelsfabrik, Finnmyl, og 3) Finlands største papir fabrik, UPM Rauma.

I Finland er der 60.000 familielandbrug med gennemsnitlig 37 ha agerjord og 50 ha skov. I plantevlen avles der primært vårsæd med udbytter typisk mellem 3 og 4 t/ha, og man er derfor generelt afhængig af særlige tillæg/støtte for at kunne opretholde produktionen.

Interessant var det at besøge en kartoffelproducent, Hannu Heikola, som fortalte om de vilkår, man producerer under, og specielt gjorde det indtryk, at der kunne være frost i hver måned på året. Derfor var det meget vigtigt at få afsluttet kartoffeloptagningen i september, og sorten Posmo er stor, da den passer til en kort vækstsæson.

Hos Finnmyl er kontraktarealet i 2013 på 2.846 ha fordelt på 195 avlere, som ejer 50% af virksomheden. Gennemsnitsudbyttet er 300 hkg/ha. Særligt for fabriksanlægget er, at man der har et centralt kasselager til læggekartofler, som avlerne kan leje.

UPM, Rauma orienterede om den globale papirindustri. De har over 20 fabriksanlæg primært i EU, og man må løbende reducere i produktionen som følge af stor overkapacitet på grund af et faldende behov i den grafiske industri.

På generalforsamlingen var der enighed om, at CESPU fortsat er et relevant talerør for stivelseskartoffelavlerne i Europa. Derudover var der en stor udveksling af information omkring den nye EU-reform og de aktuelle forskelle, den kommer til at give landene imellem.

Næste års vært for den årlige CESPU-generalforsamling er AKV Langholt.

Klar til kartoflerne

Af adm. direktør Niels Eriksen

De sidste to kampagner har været præget af, at meget nedbør i efteråret har givet ekstra smuds til fabrikken. Tidlig frost besværliggjorde tillige den interne håndtering af kartoflerne, og flere transportbånd frøs til og begrænsede fabrikkens indlagring.

Derfor har modtagelsen helt naturligt fået størst opmærksomhed i forberedelserne til denne kampagne. Der skulle opnås større driftssikkerhed for transportbåndene, og større kapacitet var nødvendig på vaskeriets vandrensningsanlæg. Til det sidste er der indkøbt en ny dekanter. Bånd er udskiftet til typer, vi forventer mere stabile, og nye træksystemer er opfundet. For de fleste er mange af de gennemførte aktiviteter rundt på fabrikken helt usynlige, men for medarbejderne, driften og kvaliteten i sidste ende kan de have meget stor betydning. Det gælder også det nye stivelsesmåleudstyr i modtagelsen, nye snegle her og der, energibesparelsetiltag og meget mere.

Et enkelt tiltag er imidlertid meget synligt. Tavlen over aflæssegravnen, hvor data fra de sidst leverede læs bliver vist. Her kan chaufførerne og medarbejderne følge med i de enkelte leverancers

smuds- og stivelsesindhold, og efter kommentarerne fra de første leverancer er alle meget tilfredse med at få bedre indsigt, før der aflæsses. Tallene foreligger umiddelbart efter prøvetagningen, og ingen læsser af, før analyseresultaterne er på tavlen.

I den anden ende af fabrikken har udleveringen hen over sommeren været stor. Papirindustrien har trukket mere end forventet, og produktionen har stort set været på max. niveau. Lagrene af nativ stivelse er så godt som tømte, så kampagneopstarten den 9. september 2013 var utålmodigt afventet af alle.

Aktiv generalforsamling

Af adm. direktør Niels Eriksen

Den 80. generalforsamling i AKV blev holdt i Kulturhuset i Hjallerup den 20. juni 2013. Beretning og regnskab blev som forventet godkendt. Der blev valgt to nye medlemmer til bestyrelsen, og der var en rigtig god debat såvel under som efter mødet. Både på avlermødet i januar og på generalforsamlingen i juni har der over de seneste år udviklet sig en god debatkultur, der viser, at avlerkredsen interesserer sig for AKV's udvikling og gerne giver ledelse og bestyrelse kommentarer med på vejen. Det er sundt for AKV.

Jørgen Skeel gav i formandsberetningen et billede af et godt år for AKV. Trods et vådt efterår og en tidlig vinter nåede produktionen over 45.000 ton stivelse og 1.600 ton protein i det første år uden koblet støtte. Afregningsprisen var øget, og arealet udvidet. Business checket gennemført med hjælp fra Landbo Nord havde vist, at der i 2011 havde været en meget god indtjening ved stivelseskartoflerne. Antallet af andelshavere var 173, hvoraf 133 var aktive.

AKV en morgen i september

Fabrikken havde med drift på stivelse og protein i mere end 99% af tiden vist, at anlægget var veltrimmet. Dette var også gældende for modificeringen, hvor produktionen var øget næsten 30%. Udleveringsrekord nået med over 50.000 ton stivelse. Nye pulpdekantere var taget i brug.

Trods afmatning i visse dele af papirindustrien var afsætningen øget til den del af industrien, hvor AKV's modificerede stivelser sælges. Det samlede stivelsesmarked i Europa var dog ikke udvidet, og Jørgen Skeel beklagede, at stivelsesproducenter i Østrig og Frankrig havde udvidet deres produktionskapaciteter. Dette var ikke til gavn for nogen i branchen.

Jørgen Skeel kunne på avlernes vegne glæde sig over, at det var lykkedes at fastholde hovedparten af de afkoblede midler blandt de aktive avlere, at der politisk var gennemført væsentlige afgiftsreduktioner på energi, og at der var et godt samarbejde i branchen. For de kommende år ønskes en produktion på niveau med indeværende år, og det drøftes nu, hvordan den kan sikres.

Regnskabet, der viste et overskud på godt 40 mio. kr. og en efterbetaling på 119 øre, blev modtaget med positive kommentarer.

I kommentarerne til beretningen og regnskabet blev der blandt andet fokuseret på den ønskede øgede produktion. Flere nævnte muligheden for en fri øget tegningsret for alle, frivillig ekstra levering, nye avlere eller kombinationer af disse. Bestyrelsen blev tillige opfordret til at søge holdningerne belyst ved en spørgeskemaundersøgelse. Også afregningsprisen for kartoflerne og resultatet hos de øvrige fabrikker i forhold til AKV blev vendt.

Ved valget til bestyrelsen var tre på valg, Jens Richter Jungersen, Palle Joest Andersen og Tom Karlshøj. Tom Karlshøj ønskede ikke genvalg. To nye kandidater blev opstillet, Peter Kragh Andersen og Ole Thomsen. Den skriftlige afstemning resulterede i valg af Palle Joest Andersen, Peter Kragh Andersen og Ole Thomsen. Som suppleanter til bestyrelsen blev valgt Jens Myhren og Jan Warrer Olesen.

Kalenderen

Af sekretær Jytte Koldkjær

Avlermøde

Generalforsamling

Torsdag den 23. januar 2014, kl. 09.30

Onsdag den 18. juni 2014, kl. 13.30

Kulturhuset Hjallerup

Kulturhuset Hjallerup

Aktiv generalforsamling (forts.)

Af adm. direktør Niels Eriksen

Efter generalforsamlingen var lagt op til drøftelse af transporttillæg. Agrochef Henrik Pedersen motiverede ønsket om indførelse af transporttillæg til de avlere, der bor længst væk fra fabrikken. Tillægget skulle ikke kompensere for fragten, men medvirke til at sikre, at avlere langt fra fabrikken ikke opgav avlen på grund af denne meromkostning eller sendte kartoflerne sydpå. Avlerkredsen bidrog med mange indlæg. Nogle fandt tillægget

overflødigt eller for lavt for at få en betydning, og måske kunne det endda medføre irritation. Andre roste og angav, at det kan medvirke til at sikre, at kartofler fra Himmerland går nordpå og ikke sydpå. "I bund og grund drejer det sig om slutresultatet", som en enkelt afsluttende bemærkede. Den videre skæbne for forslaget blev herefter overladt til bestyrelsen.

25 år på AKV

Af adm. direktør Niels Eriksen

Den 1. august 2013 havde Jytte Koldkjær 25 års jubilæum på AKV. Hun blev tilbage i 1988 ansat af nu afdøde direktør Valdemar Hansen på et tidspunkt, hvor AKV lige havde indgået aftale med Cerestar om væsentlige udvidelser og fremstilling af nye stivelser til papirindustrien. Jytte Koldkjær er korrespondent i engelsk og tysk, og der var fra starten brug for hendes store sproglige kompetencer.

Over årene har hun opbygget meget gode relationer til fabrikkens leverandørkreds, og ingen kender avlerne som Jytte. Hun er også den, der sikrer, at kvaliteten i de skriftlige udsendelser er i orden. Ikke ret mange breve m.v. er sendt fra AKV Langholt, uden at hun sprogligt har været over dem, og stavefejl forekommer stort set aldrig.

Jytte Koldkjær har i alle årene været sekretær for ledergruppen og bestyrelsen og har et meget stort kendskab til fabrikkens historie og personkreds.

Den udnytter hun som rundviser, når foreninger, klubber, skoler m.fl. bliver vist rundt.

Blandt kollegerne er hun den altid hjælpsomme, men også den, der sikrer, at intet glemmes i en ellers travl hverdag.

Fritiden bruges på familie, bøger, natur og hver sommer ferie med venner i udlandet.

25 år på AKV

Af adm. direktør Niels Eriksen

Torsdag den 22. august 2013 havde Juhl Jørgensen været ansat på AKV i 25 år. Juhl Jørgensen begyndte som vaskerieroperatør tilbage i 1998, men egentlig er han uddannet plejer og havde forud for AKV været ansat på en tømmerhandel. Han har også over de mange år på AKV prøvet lidt af hvert. I perioder har han været operatør i pakkeri/udlevering, serviceassistent i anlægsafdelingen, medarbejder i forsøgsmarken og i de senere år fast mand i vejehuset i

kampagnen.

Juhl Jørgensen er af alle kendt som en ihærdig og engageret medarbejder, der selv om ansættelsen i perioder har været på deltid, altid har hørt til den faste bemanning. Han tilhører den gruppe af AKV-medarbejdere, hvor pensionsalderen ikke automatisk betyder, at man skal stoppe med at arbejde. Selv om han er fyldt 70 år, er han stadig i særdeles fin fysisk form.

Afsender:
AKV Langholt AmbA
Gravsholtvej 92
9310 Vodskov

Tlf. 96 389420
E-mail: akv@akv-langholt.dk
[Http://www.akv-langholt.dk](http://www.akv-langholt.dk)

Kartoflen bestemmer

Af agrochef Henrik Pedersen

Du er driftsleder på din ejendom og kan derfor styre det daglige og langsigtede arbejde, men det er kartoflen, der bestemmer det konkrete arbejde i marken.

Foto: Chr. Feder, KMC

En kartoffel kan ikke tåle frost, og derfor dur det ikke, hvis den sidder i jorden, eller at kulen ikke er dækket ordentligt, når der kommer frost. En kartoffel kan ikke tåle fugt, og derfor dur det ikke, hvis kulen ikke er dækket, når det regner. En kartoffel ånder og skal bruge ilt hele tiden, derfor dur det ikke, hvis kartoflerne er dækket tæt i kule med plastik til jorden eller lægges våde i et hus, der måske har ingen eller dårlig ventilation.

Kartofler skal have luft, skal holdes tørre og må ikke udsættes for frost. Det må man som driftsleder forholde sig til og indrette sig efter. Så hjælper det ikke, at der er mangel på mandskab, så man først har tid at dække kartofler, når det er for sent, eller at en optager, der har kapacitet på 150 ha, på en sæson skal høste 250 ha. Optagningen bliver billigere, men risikoen for at tab, der langt vil overstige kapacitetsbesparelsen, er stor.

Kort sagt, det er kartoflen der bestemmer, og du skal indrette dit arbejde efter dette. Tendensen synes nogen gange at være det modsatte - rationaliseringer er hele tiden i fokus, og dette medfører i mange tilfælde, at kartoflens behov tilsidesættes, og så går det galt.

Men vejret er heller ikke altid med os, og de sidste par år har været en stor udfordring. Vi håber på en god sæson, og hvis alle husker de tre grundregler for lagring af kartofler, går det ikke helt galt:

[Kartofler](#) skal have luft - [Kartofler](#) skal holdes tørre - [Kartofler](#) må ikke udsættes for frost

Peter Kragh Andersen, Store Kraghedegård, Hjallerup

Nyvalgt til bestyrelsen 20. juni 2013.

Uddannet Agrarøkonom og 33 år. 1½ år i Australien og Canada. Overtog Store Kraghedegård på 700 ha i 2005. Gården omfatter en svinebesætning på 550 søer og opdræt af slagtesvin. Driver flere gårde i samarbejde med faderen, Niels Peter Andersen. Samlet kartoffelareal på godt 100 ha. Hustruen Malene er også aktiv i driften og står for regnskabet.

Ole Thomsen, Sønder Raunstrup, Hjallerup

Nyvalgt til bestyrelsen 20. juni 2013.

Oprindeligt uddannet automekaniker og 51 år. Gården på 220 ha samt et stort lejet areal drives med planteavl, hvor frøgræs, majs, græs, fremavl af korn, læggekartofler og stivelseskartofler er af betydning. Kartoffelarealet er på godt 100 ha.

